

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних
технологій
Кафедра кримінального права та правосуддя

СИЛАБУС

Юридична психологія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри КП та П

Коломієць Н.В.

(прізвище та ініціали)

«24» червня 2024р.

Розробник:

Петрик О.Л., доцент кафедри, к.держ.упр., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

підпис

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри кримінального права та правосуддя

Протокол від «24» червня 2024 р. № 10

Узгоджено з гарантом освітньої програми: Коломієць Н.В.
(прізвище та ініціали)

Тип дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	III рік/6 семестр. ОПП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»
Викладач (-і)	Петрик О.Л., доцент кафедри, к.держ.упр., доцент;
Профайл викладача (-ів)	https://kriminal.stu.cn.ua/%d0%bf%d1%80%d0%be-%d0%bd%d0%b0%d1%81/%d0%b2%d0%b8%d0%ba%d0%bb%d0%b0%d0%b4%d0%b0%d1%87%d1%96/
Контакти викладача	e.petryk@stu.cn.ua

1. Анотація курсу. Юридична психологія – одна з галузей психологічного знання, якій відводиться важлива роль у системі наукового забезпечення зміцнення законності та правопорядку. За останні 100 років вона пройшла шлях від окремих психологічних прийомів і технік до науки, що сприяє вирішенню більшості проблем правоохоронної діяльності.

У даний час юридична психологія стрімко віддаляється від меж невинувато звуженої сфери її дослідницького та прикладного інтересу, обмеженої питаннями судочинства. Дослідженнями юридичної психології тепер охоплені майже всі сторони правової дійсності. Це вже не психологія якого-небудь одного правоохоронного органу, а майже всіх органів правоохорони та правозахисту.

Потреба розбиратися в психології людей та у мотивації їхньої поведінки різко зросла в умовах демократичних перетворень в Україні. Недопустимо лише силовими методами вирішувати завдання охорони законності і правопорядку. Необхідно поєднувати повагу до прав і свобод громадян з психологічно тонким та гуманним підходом до людей. Ось чому психологічна підготовка юриста сьогодні є обов'язковим компонентом його професійної майстерності.

Юридична психологія - самостійна галузь знання на межі психології та юриспруденції. Вона вивчає психологічні явища, механізми та закономірності, пов'язані з правом, його виникненням, застосуванням і впливом у цілісній системі "людина - суспільство - право".

Згідно із навчальним планом, крім лекційного курсу з "Юридичної психології", передбачено семінарські заняття, що проводяться з метою контролю підготовки та оцінки рівня знань студентів, а також самостійна робота студентів.

2. Мета та цілі курсу. Метою викладання навчальної дисципліни "Юридична психологія" є формування у студентів системи знань про поведінку, особистість і діяльність осіб в рамках функціонування системи «людина-право».

Основними завданнями вивчення дисципліни "Юридична психологія" є:

- 1) Ознайомлення з теоретичними засадами, основними категоріями та етапами розвитку юридичної психології.
- 2) Вивчення особливостей побудови та психологічних закономірностей функціонування системи „людина – суспільство – право”.
- 3) Практичне засвоєння навичок класифікації типів злочинців; проведення соціально-психологічного аналізу складу злочинних груп та організацій; використання психологічних знань при консультуванні працівників правоохоронних органів; призначення судово-психологічних експертиз; аналізу чинників і динаміки розвитку натовпу та врахування психологічних аспектів при розробці системи профілактичних заходів; аналізу особливості виникнення і перебігу екстремальних ситуацій в правоохоронній діяльності; підтримання стану готовності до професійних дій у психологічно напружених умовах; аналіз психологічного стану об'єктів професійного впливу, застосування адекватних методів і прийомів соціально-психологічного впливу, з метою ресоціалізації та реадаптації засуджених до позбавлення волі осіб.

Даний освітній компонент забезпечує формування наступних компетентностей:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу - ЗК 1.

Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях - ЗК 2.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ - СК 13.

3. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти наступних результатів навчання (РН), передбачених освітньою програмою:

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

4. Пререквізити. Передумови для вивчення дисципліни є вивчення наступних навчальних дисциплін: Конституційне право України, Судові та правоохоронні органи, Кримінальне право, Кримінальне процесуальне право, Адміністративне право та деякі інші.

5.Обсяг курсу. Зазначте загальну кількість кредитів, кількість занять та годин самостійної

роботи.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	20 години
Семінарські заняття	20 годин
Самостійна робота	80 годин
Індивідуальне завдання	-
Всього кредитів	4

Форма проведення занять – лекційні, семінарські заняття, самостійна робота з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів, інтернет-ресурсів.

6. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять
<p>Змістовний модуль I. Загальнотеоретичні засади юридичної психології</p> <p>Тема 1. Предмет, завдання, методи та історія юридичної психології.</p> <p>Загальна характеристика юридичної психології: об'єкт, предмет, категорії та поняття, термінологія. Місце юридичної психології у системі психологічної науки. Напрями юридичної психології: кримінальна психологія, психологія процесуальної і непроцесуальної діяльності, пенітенціарна психологія, правова психологія, психологія юридичної праці, судово-психологічна експертиза, їх наукові інтереси.</p> <p>Характеристики ранньої історії юридичної психології (І. Т. Посошков, М. М. Щербатов, Й. Гофбауер, Й. Фредрех). Становлення юридичної психології як самостійної науки (Г. Грос, Е. Клапаред, А. Ф. Коні, Л. Й. Петражицький). Розвиток юридичної психології у 20-80 роки ХХ століття (О. Р. Ратінов, О. М. Столяренко, В. О. Коновалова, М. В. Костицький та ін.). Особливості сучасного стану вітчизняної юридичної психології (О. М. Бандурка, М. В. Костицький, В. М. Синьов, В. С. Медведєв та ін.). Перспективи розвитку юридичної психології в Україні в ХХІ ст.</p> <p>Загальнонаукові принципи в юридичній психології (принцип розвитку, принцип детермінізму, принцип єдності свідомості і діяльності, принцип системного підходу, принцип єдності теорії і практики, принцип особистісного підходу).</p> <p>Методи наукового дослідження в юридичній психології: спостереження, експеримент, бесіда, вивчення продуктів (результатів) діяльності, тестування (анкетування) та експертне оцінювання. Методи психологічного впливу на особистість (переконання, навіювання).</p> <p>Тема 2. Загальний психологічний аналіз особистості в юридичній практиці. Особистість юриста та соціально – психологічні аспекти його діяльності.</p> <p>Поняття особистості в психології, особистість та юридична діяльність.</p> <p>Психіка та свідомість. Психологічна структура особистості, закономірності її формування. Пізнавальні психічні процеси особистості (відчуття, сприймання, мислення, уява, пам'ять, увага). Емоційно-вольові психічні процеси особистості (почуття, воля). Психічні властивості особистості (темперамент, здібності, характер). Психічні стани особистості: особливості, види, основні характеристики. Сутність спілкування.</p> <p>Проблеми підготовки юридичних кадрів на сучасному етапі. Психологічна характеристика праці юриста. Професіограми юридичних професій. Психологічна культура юриста, моральні принципи їх діяльності.</p> <p>Змістовний модуль II. Кримінальна психологія</p> <p>Тема 3. Психологія злочинної поведінки та механізми її формування.</p>

Нормативна регуляція поведінки та її вплив на поведінку особистості. Соціальні норми. Нормативні системи та їх основні види: право, мораль, звичаї і традиції. Соціальна та асоціальна поведінка. Психологічні аспекти правової поведінки. Психологічна характеристика девіантної та делінквентної поведінки особистості. Основні групи чинників, що впливають на протиправну поведінку.

Психологічні причини злочинної поведінки. Злочин як предмет дослідження. Мотивація здійснення злочинів, психологічні механізми етапів вчинення умисного злочину. Психологічні особливості окремих видів злочинів (вбивство, розкрадання державної власності, зловживання службовим становищем, перевищення).

Тема 4. Кримінальна психологія.

Предмет та завдання кримінальної психології. Соціальні, правові, психологічні риси злочинності. Сучасний стан і тенденції розвитку злочинності в Україні.

Особистість злочинця. Концепції особистості злочинця (біологізаторські, соціологізаторські). Структура особистості злочинця. Злочинна поведінка та механізми її формування. Основні категорії кримінально-правового поняття злочину (суспільна небезпека, протиправність). Особливості формування різновидів діянь злочинної спрямованості.

Поняття злочинної групи, її психологічна характеристика. Закономірності функціонування злочинних груп. Психологічні аспекти організованої злочинності. Тероризм як асоціальне явище. Психологічні особливості ведення переговорів із терористами.

Змістовний модуль III. Пенітенціарна психологія

Тема 5. Пенітенціарна психологія.

Предмет, об'єкт та основні задачі пенітенціарної психології. Психологічна характеристика особистості засуджених та їх адаптаційних можливостей. Характеристика типів засуджених. Структура груп засуджених. Методи психологічного впливу на засуджених. Психологічні особливості мікросередовища засуджених. Основні чинники ресоціалізації та реадaptaції засуджених.

Тема 6. Психологічні особливості особистості потерпілого.

Психологічна характеристика потерпілого, аспекти вивчення його особистості. Психологічні аспекти впливу злочину на особистість потерпілого на формування його показань. Методика вивчення особистості потерпілого. Показання потерпілого як джерело доказів. Факти потерпілого як джерело доказів. Факти необ'єктивних показань потерпілих, їх причини.

Змістовний модуль IV. Психологічна характеристика процесуальної діяльності

Тема 7. Психологічна характеристика слідчої, судової, прокурорської та адвокатської діяльності.

Загальна характеристика слідчої діяльності. Характеристика слідчої ситуації. Мислиневі завдання слідчого. Структурні компоненти особистості слідчого. Стани, що оптимізують діяльність слідчого. Стани, що негативно впливають на діяльність слідчого. Типи особистості слідчого. Психологічна характеристика інформаційно-пошукових слідчих дій (огляд місця події, пред'явлення особи, речей та трупа для впізнання, слідчий експеримент, обшук). Психологічна характеристика інформаційно-комунікативних слідчих дій (допит, одночасний допит двох та більше осіб).

Загальна характеристика судової діяльності. Пізнавальна діяльність судді. Структура конструктивної діяльності судді. Комунікативна діяльність судді. Психологічні засоби ефективного впливу на підсудного. Виховна діяльність суду. Психологічні особливості судового допиту (обвинуваченого, потерпілого, свідка). Психологія судової суперечки. Психологічні особливості винесення вироку та мета

покарання.

Загальна характеристика психології прокурорської діяльності. Зміст пізнавальної, комунікативної, конструктивної, організаторської, засвідчувальної діяльності прокурора.

Загальна характеристика психології діяльності адвоката. Зміст пізнавальної, конструктивної, комунікативної, організаторської і виховної діяльності адвоката.

Характеристика спілкування між прокурором и адвокатом. Психологічні правила спілкування прокурора і адвоката. Судова етика діяльності прокурора і адвоката. Моральна культура юриста.

Тема 8. Підстави призначення та особливості проведення судово-психологічної експертизи.

Загальна характеристика судово-психологічної експертизи. Підстави призначення судово-психологічної експертизи. Обставини призначення судово-психологічної експертизи. Межі компетенції судово-психологічної експертизи. Класифікація та види судово-психологічної експертизи. Організаційно-правові засади проведення судово-психологічної експертизи. Висновок судово-психологічної експертизи. Правові аспекти та практика призначення судово-психологічної експертизи. Відмінність судово-психологічної експертизи від судово-психіатричної експертизи.

Тематика семінарських занять

1. Предмет, завдання, методи та історія юридичної психології.
2. Загальний психологічний аналіз особистості в юридичній практиці. Особистість юриста та соціально – психологічні аспекти його діяльності.
3. Психологія злочинної поведінки та механізми її формування.
4. Кримінальна психологія.
5. Пенітенціарна психологія.
6. Психологічні особливості особистості потерпілого.
7. Психологічна характеристика слідчої, судової, прокурорської та адвокатської діяльності.
8. Підстави призначення та особливості проведення судово-психологічної експертизи.

7. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету "Чернігівська політехніка"».

З дисципліни здобувач може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 40% підсумкової оцінки – на екзамені.

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із студентами під час лекцій та опитувань студентів на семінарських заняттях. Бали, які набрані здобувачем за результатами активності на семінарах та за контрольну роботу, складають оцінку поточного контролю.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти має досягти відповідні результати навчання (РН), що передбачені освітньою програмою.

Кожен результат навчання оцінюватися окремо:

- Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій - (РН 9) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;

	<p>- Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН 19) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять;.</p> <p>- Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (РН 20) - оцінюється шляхом фронтального та індивідуального опитування під час семінарських занять.</p> <p>Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки. Оцінювання успішності здобувача вищої освіти під час семестрового контролю здійснюється за національною (чотирибальною) шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалою ECTS і вносяться в відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p> <p>Складання екзамену є обов'язковим елементом підсумкового контролю знань для студентів, які претендують на оцінку «добре» або «відмінно». Якщо студент виконав всі види робіт протягом семестру та набрав 60% підсумкової оцінки (тобто «задовільно»), то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати екзамен.</p> <p>Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється.</p>
<p>Практичні (лабораторні) заняття</p>	<p>Робота на семінарському занятті оцінюється у балах (5 балів за одне заняття) за наступними критеріями:</p> <p>6 балів – здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.</p> <p>5 бала – здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.</p> <p>4-3 бала – здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стисло характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.</p> <p>1-2 балів – здобувач за допомогою викладача намагається відтворити матеріал, але відповідь неточна, неповна, головний зміст матеріалу не розкрито, аргументація та власне розуміння питання майже відсутні; студент із помітними труднощами використовує певні знання у вирішенні завдань.</p> <p>0 балів – здобувач не готовий до семінарського заняття.</p> <p>Порядок оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти.</p> <p>Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання самостійної роботи здобувачів, є: глибина і</p>

	<p>міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях, а також самостійність та своєчасність здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу.</p> <p>Максимально можливий бал (1бал за тему) за конкретним завданням ставиться за умови відповідності виду самостійної роботи всім зазначеним критеріям. Відсутність тієї або іншої складової знижує кількість балів.</p> <p>Перелік завдань для самостійної роботи здобувачів зазначений в методичних рекомендаціях.</p> <p>Написання контрольної роботи оцінюється за критеріями: відповідна форма, грамотність, логічно-послідовне викладення матеріалу, охайність, науковість, достатня кількість дослідженої літератури, достатній обсяг та пропорційність структурних частин роботи. За наявності всіх компонентів робота отримує 4 бали; обмежена кількість використаної літератури, наявність орфографічних помилок, питання розкриті частково – 3 бали; за неохайне оформлення, недостатньо повне відображення теоретичної частини, суттєві помилки – 2 бали; за неохайне оформлення, не відображення теоретичної частини – 1 бал; робота невиконана – 0 балів.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які здобувач вищої освіти може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно» – Е, 60 балів), то він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому в розділі 6 «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», затвердженого вченою радою НУ «Чернігівська політехніка»</p>

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
1	Робота на семінарському занятті	0...48
2	Самостійне опрацювання теми	0...8
3	Виконання контрольної роботи	0...4
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (Екзамен)		0...40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (диференційований залік)	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)		
60-65	E (достатньо)	задовільно	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

8. Політики курсу.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка», Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка».

Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність під час проведення практичних та лекційних занять. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика дедлайнів

Пропущені теми семінарських занять не відпрацьовуються.

Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка»). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у

зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до Положення визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», Порядку визначення академічної різниці та визнання результатів попереднього навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка».

Рекомендована література.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року, із змінами і доповненнями. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/constitution> (дата звернення: 17.02.2025).
2. Про права дитини: Конвенція ООН 1989 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021 (дата звернення: 17.02.2025).
3. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 25.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 17.02.2025).
4. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI 05. Дата оновлення: 31.10.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/ed20141031/find?text=%ED%E5%EF%EE%E2%ED%EE%EB%B3%F2%ED%FF+%EE%F1%EE%E1%E0+-#n402> (дата звернення: 17.02.2025).
5. Кримінально-виконавчий кодекс України: Закон України від 11.07.2003 № 1129-IV. Дата оновлення: 04.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15> (дата звернення: 17.02.2025).
6. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VII. Дата оновлення: 24.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19> (дата звернення: 17.02.2025).
7. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III. Дата оновлення: 28.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 17.02.2025).
8. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. Дата оновлення: 02.11.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 17.02.2025).
9. Кодекс законів про працю України: Закон України від 10.12.1971 № 322-VIII. Дата оновлення: 25.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#n1032> (дата звернення: 17.02.2025).
10. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III. Дата оновлення: 09.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14> (дата звернення: 17.02.2025).
11. Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей: Закон України від 24 січня 1995 р. № 20/95-ВР. Дата оновлення: 09.02.2017,. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/20/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 17.02.2020).
12. Положення про школу соціальної реабілітації: затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 8 серпня 2012 р. № 734. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/734-2012-%D0%BF> (дата звернення: 17.02.2025).
13. Про практику розгляду судами справ про застосування примусових заходів виховного характеру: Постанова Пленуму Верховного суду України ід 15.05.2006 N 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/v0002700-06> (дата звернення: 17.02.2025).

Базова

1. Палюх Л.М. Примусові заходи виховного характеру: теорія і практика застосування. Львів : Вид-во Львів. ун-ту, 2019.
2. Єремій Г.О. Примусові заходи виховного характеру як одна із форм реалізації кримінально-правового впливу на неповнолітнього / *Проблеми та перспективи реформування права України очима молодих вчених*: тези допов. всеукр. студ. наук.-практ.

конф. / Г.О. Єремій. (Запоріжжя, 27 березня 2008 р.) / [за заг. ред. С.М. Тимченка і Т.О. Коломоець]. Запоріжжя : ЗНУ, 2018. С. 133-135.

3. Єремій Г.О. Примусові заходи виховного характеру: спірні питання правової природи. *Право і суспільство*. 2019. № 4. С. 107-111.
4. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): навч. посіб. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 128 с.
5. Палюх Л.М. Примусові заходи виховного характеру: теорія і практика застосування: навчальний посібник. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2020.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України - <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Вся база "Законодавство України" 184924 документи. Інтернет-ресурс. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/a>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень – <http://www.reyestr.court.gov.ua>
4. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>
5. Міністерство внутрішніх справ України – <http://www.mvs.gov.ua>
6. Міністерство юстиції України – <http://www.minjust.gov.ua>
7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>